

INLEIDING							
Laten we opnieuw beginnen	6	Lange sluitertijden 's avonds	39	LENZEN	82	GEVOEL	122
		Korte sluitertijden	40	Lenzen voor Dummies	84	De sfeer	124
		Diafragmaopening en 'voorkeur'	42	Groothoek / korte brandpuntsafstand	86	Het hier en nu	127
COMPOSITIE	9	Geringe scherptediepte	44	Telelens / lange brandpuntsafstand	90	Wees uniek	128
Visuele lijnen	10	Grote scherptediepte	48	Standaardbrandpuntsafstand	94	Je onvolkomenheden	130
Liggend of staand	12	ISO	50	Prime-lenzen	97	De magie	132
Kadrering	14	'Manueel'	54	Macrofotografie	99		
Voorgrond	16	Belichtingscompensatie	55			FAQ	
Dichtbij komen	19			ZIEN	100	Problemen oplossen	134
Symmetrie	20	LICHT	60	Beslissende momenten	102	Fotograferen met je telefoon	136
De regel van derden	22	Hard licht	62	Onverwachte schoonheid	104		
Componeren in het kader	25	Zacht licht	64	De wereld voorbij je zoeker	107	BIJLAGEN	
Visueel gewicht	26	Hard licht (<i>vervolg</i>)	66	Een ander gezichtspunt	108	Register	138
De regels breken	28	Zacht licht (<i>vervolg</i>)	69	Goed van slecht onderscheiden	110	Fotoverantwoording	141
		Hard licht (<i>vervolg</i>)	70	Hoe maak je dé opname?	112	Over de auteur	142
		Zacht licht (<i>vervolg</i>)	72	Kies één onderwerp	115	Dankwoord	142
BELICHTING	30	Natuurlijk en kunstmatig licht	74	Het belang van een plot	116		
Opnamefuncties	32	Witbalans	76	De kracht van een project	118		
'Programma'-functie	33	Flitslicht	78	Dat beetje extra	120		
Sluittijd en 'Sluittijdvoorkeur'	34	Invulflits	80				
Lange sluitertijden	36						

Hokjesdenken

**Voor andere
voorbeelden:**
Ernst Haas p. 37
Denis Darzacq p. 53
Rakeem Cunningham p. 133

Deze vrolijke foto is een eerbewijs aan Ethyl Eichelberger, een legendarische dragqueen uit New York, die zich eind jaren 1980 op tragische wijze van het leven beroofde nadat hij aids had opgelopen.

Met zijn kadrering schept Michael Bailey-Gates orde in deze energieke scène. Net als de blik van het model dat van boven toekijkt, wordt ook onze blik aangetrokken door wat zich onder de tafel afspeelt. Ingekaderd door het meubilair worden de drie figuren van de rest van de compositie geïsoleerd, als een levendig tafereeltje binnen het geheel.

Kadrering vestigt de aandacht op een specifiek deel van je compositie. Dit is vooral handig als je een druk tafereel fotografeert.

Zoek naar deuren, ramen en openingen, alles wat zou kunnen helpen de aandacht te vestigen op een specifiek deel van je compositie. Maar kadreren is een krachtig instrument, dus ga niet zomaar elke oude prul kadreren. Zoek onderwerpen die een omkadering verdienen. Zie het alsof je een foto binnen een foto maakt.

Ethyl Eichelberger Angels
Michael Bailey-Gates
2019

LANG SLUITERTIJD / BEWEGING KORT

1" 1/2 1/4 1/8 1/15 1/30 1/60 1/125 1/250 1/500 1/1000 1/2000

Meer licht in camera
 Gebruik met kleinere diafragmaopening
 Vervaag beweging

Langzamer dan dit, en je riskeert cameraonscherpte.

Minder licht in camera
 Gebruik met grotere diafragmaopening
 Bevries beweging

GROOT DIAFRAGMAOPENING / SCERPSTELLING KLEIN

f/2.8 f/4 f/5.6 f/8 f/11 f/16 f/22

Meer licht in camera
 Gebruik met kortere sluitertijd
 Geringere scherptediepte / kleiner gebied scherp

Minder licht in camera
 Gebruik met langere sluitertijd
 Grotere scherptediepte / groter gebied scherp

LAAG ISO / GEVOELIGHEID HOOG

100 — 200 — 400 — 800 — 1600

Minder gevoelig voor licht
 Gebruik bij heldere omstandigheden
 Minder beeldruis

Geschikt voor een bewolkte dag

Meer gevoelig voor licht
 Gebruik bij donkere omstandigheden
 Meer beeldruis

DONKERDER (-) BELICHTINGSCOMPENSATIE (+) LICHTER

-3 | -2 | -1 | 0 | +1 | +2 | +3

Maakt foto's donkerder
 Minder details in de schaduwpartijen /
 Meer in de hoge lichten

Altijd resetten op nul

Maakt foto's lichter
 Meer details in de schaduwpartijen /
 Minder in de hoge lichten

(Sommige camera's hebben + aan de linkerkant en – aan de rechterkant)

Door de wetenschap heen kijken

Als je een foto neemt, kun je controle uitoefenen over de hoeveelheid licht die in je camera valt. Laat je te veel licht in de camera stromen, dan is je foto overbelicht en wordt ze te helder. Laat je te weinig licht binnen, dan is je foto onderbelicht en wordt ze te donker. Alle camera's werken op deze manier, zelfs je vertrouwde telefoon.

Deze evenwichtsoefening heet 'belichting', en het is een kwestie van goochelen met je sluitertijd, je diafragmaopening en je ISO. Elk lid van dit vrolijke trio heeft zijn eigen taak. En dat is precies de reden waarom ze zo sterk van elkaar afhankelijk zijn.

SLUITERTIJD bepaalt hoe lang het licht in je camera valt.

DIAFRAGMAOPENING bepaalt hoeveel licht in je camera valt.

ISO bepaalt hoe gevoelig je camera voor licht is.

In het begin lijkt belichting misschien een nogal technische aangelegenheid. Maar als je eenmaal een paar grondregels onder de knie hebt, zul je al gauw merken dat het aanpassen van je sluitertijd, diafragmaopening en ISO (als je camera dat toelaat) net zo goed een oefening is in creativiteit als in het controleren van het licht. En de term 'juiste belichting', ach, dat is gewoon een kwestie van smaak.

Maar voor we ons op de basisbeginselen van de belichting storten, wil ik eerst een paar mysteries van de opnamefuncties van je camera oplossen.

De schoonheid van bewegingsonscherpte

Voor andere voorbeelden:
Luca Campigotto p. 38

Door lange sluitertijden zullen bewegingen vervagen. Dat komt doordat de sluiters langer open blijft, zodat objecten meer tijd krijgen om te bewegen terwijl de sensor wordt belicht.

Hier gebruikt Ernst Haas een lange sluitertijd van misschien wel drie seconden om choreograaf George Balanchine met een prachtige, ritmische waas te omhullen. Terwijl de dansers een pirouette maken door het kader, contrasteren de sporen van hun bewegingen met de bewegingloosheid van Balanchine, die geconcentreerd toekijkt.

Wil je je onderwerp laten vervagen? Kies dan 'Sluitertijdvoorkeur' (S of Tv) en een lange sluitertijd.

Bij het fotograferen van alledaagse onderwerpen, zoals rennende mensen en passerende auto's, zie je duidelijke tekenen van bewegingsonscherpte bij sluitertijden langer dan **1/60**. Hoe langer de sluitertijd, hoe groter de onscherpte.

George Balanchine,
New York City Ballet
Ernst Haas
Jaren 1960

Zacht licht is vriendelijk

Voor andere
voorbeelden:
Ryan McGinley p. 65

Zacht licht valt een onderwerp niet aan, maar streelt het.

Campbell Addy's speelse foto toont een omkering van het heersende beeld van de zwarte man, die vaak wordt afgebeeld als macho, almachtig en ontegenzeggelijk hetero.

De lingerie voegt een onmiskenbaar vrouwelijke toets toe, maar zie eens hoe de schaduwen rond de lijnen van het lichaam welven, hoe de randen ervan langzaam vervagen in plaats van abrupt op te houden. Dit komt door het gebruik van zeer zacht oftewel 'diffuus' licht.

Portretfotografen houden van zacht, diffuus licht omdat het vormen en gelaats-trekken ophaalt zonder streng te zijn.

Zacht licht is zeer meditatief. Het verzacht scherpe randen en effent oppervlakken. Het is een licht dat alleen maar flatteert. Als Addy had gekozen voor een harder, contrastrijker licht, zou het beeld te dramatisch of energiek hebben aangevoeld en zou het licht het concept van de fotograaf hebben verstoord.

Experimenteer door je onderwerp in verschillende hoeken ten opzichte van het licht te plaatsen. Zie hoe de schaduwen veranderen en hoe je onderwerp daardoor meer of minder een driedimensionale vorm krijgt.

Zonder titel I – Engender
Campbell Addy
2019

Bepaald geen standaard- benadering

Tussen de korte en de lange brandpuntsafstand ligt de brandpuntsafstand die nogal geringschattend 'standaard' wordt genoemd. De bijbehorende lens heet een 'standaardlens'.

Voor haar fotoserie 'Pull Back the Shade' heeft Muzi Quawson het leven van Amanda vastgelegd, een plaatselijke muzikante die op het platteland van de staat New York op zoek was naar het hippie-ideaal. Om elk aspect van Amanda's leven te kunnen documenteren, trok Quawson bij haar in, soms maanden achter elkaar.

Een 'standaardlens' haalt het onderwerp dichterbij, maar niet te dicht.

Door een standaardlens te gebruiken kon Quawson het leven van haar onderwerp vastleggen zonder al te opdringerig te worden. Dat heeft geleid tot ongelofelijk intieme foto's, die ook nog eens heel spontaan zijn.

De brandpuntsafstand waarmee je wilt fotograferen, is van invloed op je fysieke positie ten opzichte van je onderwerp en dus op de manier waarop mensen je foto's 'lezen'.

Als Quawson een groothoeklens zou hebben gebruikt, dan had ze fysiek dichterbij moeten komen om dit niveau van intimiteit te bereiken. Dat zou echter te opdringerig zijn geweest. Met een telelens had ze meer afstand moeten nemen en de indruk gewekt dat ze als een prooidier te werk was gegaan.

Quawson heeft gekozen voor een prime-lens, een lens waarmee je niet kunt zoomen. Ze is niet de enige die dat doet, en dat heeft een goede reden...

Boven: *Inside the Bluehouse*
(In het Bluehouse)

Onder: *Union City Blues*
Uit 'Pull Back the Shade'

Muzi Quawson
2002–2006

Uit Swarovski's *Book of Dreams, Volume III: The Art Issue* (Dromenboek deel III: het kunstnummer)
Nadine Ijewere
 2019

Niet kijken. Zien

Oké, je hebt inmiddels wat gevoel ontwikkeld voor de technische kant van de fotografie. Je weet het een en ander over compositie. En ook over licht en lenzen. Hoe kun je nu met die kennis topfoto's maken?

Wel, dit is het moment waarop je je camera pakt en gaat oefenen. Vat de koe bij de horens. Maak foto's. Koester de mislukkingen en probeer het opnieuw. Maar als je de techniek onder de knie hebt, ben je er nog niet.

Als je topfoto's wilt maken, foto's die zich echt van de rest onderscheiden, moet je stoppen met kijken en beginnen met zien.

Door te *zien* heeft Nadine Ijewere zulke vrijgevochten portretten gemaakt binnen de zeer gecontroleerde omgeving van de modiefotografie. Zoals je hier ziet, wacht Ijewere vaak tot haar modellen hun pose loslaten, waardoor haar composities minder beperkt worden door conventies. Deze benadering leidt tot een magische balans tussen opzet en toeval, intentie en het onverwachte.

Helaas heeft je camera geen 'Zie'-functie. Je camera kan in dit opzicht niets voor je betekenen. Dat komt doordat *zien* heel persoonlijk is. Iedereen ziet dingen anders. Wat de een fascinerend vindt, vindt de ander banaal.

Zoals de fotografen in dit deel aantonen, is *zien* een kwestie van je ogen inschakelen en je hersens uitschakelen, een kwestie van de wereld observeren en op je instincten vertrouwen. En paradoxaal genoeg gaat zien over de momenten die zich pas manifesteren als ze eenmaal zijn gefotografeerd.

Trying to Bite Lemons from
Cabin Fever (Citroenen
proberen te bijten)
Katie Burnett
2020

Katie Burnett

GEVOEL
Het hier en nu

Zoals bij veel foto's uit Katie Burnett's fotoboek *Cabin Fever*, gemaakt tijdens de lockdowns van 2020, duurt het even voordat je beseft waar je naar kijkt. De fotografe kijkt vanaf de grond door een glazen bijzettafeltje omhoog naar twee katten en een paar citroenen.

Het sterke zwart-witcontrast doordrenkt het beeld met drama, spanning en wat onzekerheid. Op andere foto's creëerde Burnett abstracte interacties tussen haar verwrongen lichaam en alledaagse voorwerpen als elastieken, spiegels en uitsteekvormen. Haar foto's zijn een product van puur spel dat de beperkingen van haar woning omvormt tot een grenzeloze ruimte van mogelijkheden en transformatie.

Reageer op het hier en nu. Het is alles wat je hebt.

Je voelt Burnett's haast explosieve behoefte om te creëren, zelfs in de meest beperkte en onverwachte omstandigheden. Dat doet me denken aan een uitspraak van de kunstenaar Chuck Close: 'Inspiratie is voor amateurs.' Met andere woorden, ga niet zitten wachten op inspiratie om aan de slag te gaan. Inspiratie komt zelden vanzelf, dus als je erop wacht, leg je jezelf een creatieve lockdown op.

Burnett toont ons met *Cabin Fever* dat, ongeacht de situatie, topfoto's alleen ontstaan als je gewoon foto's gaat maken, als je voortdurend al spelend onderzoekt.

**Voor andere
voorbeelden:**
Rakeem Cunningham p. 133